

Tervetuloa kaikille minunkin puolestani, olen Johanna Wallin, HSL:n liikennejohtaja ja Paikallisliikenneliiton hallituksen puheenjohtaja.

Paikallisliikenneliiton ajankohtaisissa asioissa onkin tällä hetkellä paljon liikettä – aivan kuten toimialallammekin. Vaikka toimintaympäristö on haastava, niin on paljon mahdollisuuksiakin. Joukkoliikenteellä on nyt entistä vahvempi rooli kaupunkien ja seutujen elinvoiman, saavutettavuuden ja kestäväen kasvun rakentamisessa.

Ensimmäinen ajankohtainen teema on joukkoliikenteen asema valtakunnallisessa liikennepolitiikassa. Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteet ovat monelta osin oikeansuuntaisia. Joukkoliikenteen kehittäminen, liikennejärjestelmän toimivuus ja päästöjen vähentäminen ovat tavoitteita, joihin voimme kaikki sitoutua. Nämä tukevat hyvin myös kaupunkiseutujen omia tavoitteita.

Paikallisliikenneliitto on samalla tuonut aktiivisesti esiin tarpeen sovittaa tavoitteet ja rahoitus paremmin yhteen. Joukkoliikenteeseen käytetty euro ei ole vain liikennemeno. Se on investointi ihmisten arkeen, työvoiman liikkuvuuteen, kaupunkien elinvoimaan ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Meillä on vahvat perusteet jatkaa tätä keskustelua valtion kanssa rakentavasti ja ratkaisuhakuisesti.

Erityisen myönteistä on se, että joukkoliikenteen merkitys ymmärretään kaupungeissa hyvin. Kaupungit ja seudut ovat viime vuosina osoittaneet kykynsä kehittää palveluja, lisätä matkustusta ja löytää uudenlaisia ratkaisuja myös tiukassa taloustilanteessa. Paikallinen osaaminen on suomalaisen joukkoliikenteen suuri vahvuus. Liiton tehtävänä on tehdä tämä osaaminen näkyväksi ja varmistaa, että paikalliset tarpeet tunnistetaan myös valtakunnallisessa päätöksenteossa.

Toinen tärkeä kokonaisuus on alueellisen raideliikenteen tulevaisuus. Vuoden 2030 jälkeen avautuva raidemarkkina tarjoaa kunnille ja alueille merkittävän mahdollisuuden rakentaa paremmin omiin tarpeisiinsa sopivia palveluja. Uudistus edellyttää kuitenkin riittävästi aikaa, selkeitä vastuita, käyttökelpoista kalustoa ja hyvää yhteistyötä valtion, kuntien sekä muiden toimijoiden välillä.

Paikallisliikenneliitto on pitänyt esillä sitä, että kuntien on saatava päätöksenteon pohjaksi riittävät tiedot ja realistinen aikataulu. Kyse ei ole muutoksen vastustamisesta, vaan sen onnistumisen varmistamisesta. Hyvin valmisteltuna alueellinen raideliikenne voi laajentaa työssäkäyntialueita, parantaa saavutettavuutta ja muodostaa yhdessä bussiliikenteen kanssa entistä toimivampia matkaketjuja.

Myös joukkoliikenteen viranomaistehtävien kokoaminen Traficomiin niillä alueilla, joilla kaupungit eivät toimi viranomaisina, tuo mukanaan muutoksia. Samalla se tarjoaa mahdollisuuden yhtenäistää toimintatapoja, jakaa osaamista ja rakentaa nykyistä selkeämpi kokonaisuus. On tärkeää, että uudistuksessa säilytetään paikallistuntemus ja huolehditaan sujuvasta yhteistyöstä eri viranomaisten välillä.

Kolmas ajankohtainen asia on teknologinen kehitys. Sähköistyminen etenee, ja täällä Jyväskylässä pääsemme tutustumaan myös vetybussien käytännön kokemuksiin. Uudet käyttövoimat, digitalisaatio, tekoäly ja laadukkaampi liikennedata antavat meille välineitä suunnitella liikennettä tarkemmin ja palvella asiakkaita paremmin.

Teknologia ei kuitenkaan ole tavoite itsessään. Sen arvo syntyy siitä, että matkustaminen helpottuu, tieto on luotettavaa ja joukkoliikenne toimii arjessa. Suomessa tehdään tällä hetkellä hyvää työtä esimerkiksi matkaketjujen, avoimen datan, asiakaspalvelun ja liikenteen tilannekuvan

kehittämisessä. Kun osaamista ja ratkaisuja jaetaan, myös pienemmät toimijat voivat hyötyä kehityksestä.

Juuri yhteistyö onkin ehkä kaikkein tärkein ajankohtainen asia. Paikallisliikenneliiton vahvuus on jäsenistössä ja verkostossa. Liitto kokoaa yhteen eri kokoiset kaupungit, seudut, asiantuntijat ja alan kumppanit. Yhteinen ääni kuuluu paremmin, mutta yhtä tärkeää on se, että voimme oppia toisiltamme.

Tämän vuoden joukkoliikennetähti- ja joukkoliikenneteko-ehdokkaat osoittavat konkreettisesti, kuinka paljon alalla on osaamista, rohkeutta ja uudistumiskykyä. Hyviä tuloksia syntyy asiakaslähtöisestä johtamisesta, ennakkoluulottomasta viestinnästä, avoimesta tiedon jakamisesta ja organisaatioiden rajat ylittävästä yhteistyöstä. Näitä onnistumisia meidän kannattaa juhlia – ja monistaa.

Tulevaisuus näyttää siis oikein hyvältä. Joukkoliikenteelle on kysyntää, osaamista ja vahva yhteiskunnallinen peruste. Kun huolehdimme pitkäjänteisestä rahoituksesta, toimivasta yhteistyöstä ja asiakkaiden tarpeisiin vastaavista palveluista, meillä on kaikki mahdollisuudet kasvattaa joukkoliikenteen käyttöä ja merkitystä entisestään. Paikallisliikenneliitto jatkaa tätä työtä aktiivisesti: vaikuttaen, yhdistäen ja tuoden esiin jäsenistönsä asiantuntemusta. Kiitos kaikille, jotka osallistutte yhteiseen työhön. Juuri teidän osaamisenne ja yhteistyönne vievät suomalaista joukkoliikennettä eteenpäin.